

Sygn. akt VIII U 1432/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sąd. Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2014 r. w Gdańsku

sprawy E. F. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o odsetki

na skutek odwołania E. F. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 2 września 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i zobowiązuje pozwany organ rentowy do wyliczenia i wypłaty odsetek ustawowych należnych ubezpieczonej E. F. (1) od kwoty należności głównej tj. renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy poczynając od dnia 26 sierpnia 2010r. do dnia zapłaty.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1432/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 września 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej E. F. (1) prawa do odsetek, stwierdzając, iż wyrok Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy wpłynął do ZUS w dniu 8 lipca 2013 roku zaś decyzję o przyznaniu renty ZUS wydał w dniu 25 lipca 2013 roku, tj. w terminie 18 dni od wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona E. F. (1) wskazując, że ZUS dokonał wypłaty zaległego świadczenia od 21 lipca 2010 roku do dnia 30 listopada 2010 roku, lecz nie naliczył i nie wypłacił jej odsetek ustawowych za dany okres. Jednocześnie podniosła, iż ZUS nieprawidłowo dokonuje potrąceń z wypłacanej jej renty.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania jednocześnie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Podał również, iż nieprawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 17 czerwca 2013 roku wraz z uzasadnieniem wpłynął do ZUS w dniu 8 lipca 2013 roku. Pozwany miał 2 tygodnie na zaskarżenie wyroku, tj. do dnia 22 lipca 2013 roku. Ubezpieczona miała przyznane prawo do renty od dnia 1 grudnia 2010 roku do 28 lutego 2014 roku. Decyzją z dnia 25 lipca 2013 roku organ rentowy wykonał wyrok

Sądu Okręgowego i przyznał prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 21 lipca 2010 roku oraz wypłacił należne wyrównanie za okres od 21 lipca 2010 roku do 30 listopada 2010 roku. Ostatnią okoliczność w sprawie stanowi wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 17 czerwca 2013 roku.

Na rozprawie w dniu 13 lutego 2014 roku ubezpieczona sprecyzowała, iż wnosi jedynie o przyznanie odsetek od przyznanej renty od 21 lipca 2010 roku do 28 lutego 2014 roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 czerwca 2010 roku ubezpieczona E. F. (1) złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Orzeczeniem z dnia 17 sierpnia 2010 roku Lekarz Orzecznik ZUS stwierdził, iż ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do 31 grudnia 2010 roku oraz za datę powstania częściowej niezdolności do pracy ubezpieczonej przyjął dzień 21 lipca 2010 roku.

Decyzją z dnia 2 września 2010 roku organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W dniu 1 grudnia 2010 roku ubezpieczona złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ponowny wniosek o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Decyzją z dnia 14 lutego 2011 roku organ rentowy ponownie odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Orzeczeniem z dnia 28 stycznia 2011 roku Lekarz Orzecznik ZUS stwierdził, iż ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy do 31 stycznia 2012 roku.

Decyzją z dnia 18 października 2012 roku organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, począwszy od dnia 1 grudnia 2010 roku.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona E. F. (1) domagała się przyznania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 21 lipca 2010 roku, tj. od dnia ustalonego przez Lekarza Orzecznika ZUS.

Wyrokiem z dnia 17 czerwca 2013 roku Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wydanym w sprawie o sygnaturze akt VIII U 80/13 zmienił decyzję z dnia 18 października 2012 roku i przyznał E. F. (2) prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy poczynając od dnia 21 lipca 2010 roku. Wyrok ten doręczono Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w dniu 8 lipca 2013 roku.

/dowody: wniosek k. 55 – 56 akt ubezpieczeniowych; orzeczenie – k. 66 akt ubezpieczeniowych; decyzja – k. 77 akt ubezpieczeniowych; wniosek – k. 81 – 82 akt ubezpieczeniowych; orzeczenie – k. 100 akt ubezpieczeniowych; decyzja – k. 106 akt ubezpieczeniowych; kserokopia decyzji z 18.10.2012r. – k. 1 akt ubezpieczeniowych w oddzielnej teczce; odwołanie k. 4 akt VIII U 80/13; wyrok k. 64 akt VIII U 80/13; zpo k. 68 akt VIII U 80/13/

Decyzją z dnia 25 lipca 2013 roku organ rentowy wykonał wyrok Sądu Okręgowego i przyznał prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 21 lipca 2010 roku oraz wypłacił należne wyrównanie za okres od 21 lipca 2010 roku do 30 listopada 2010 roku jednocześnie ustalając stały termin płatności świadczenia 25 dnia każdego miesiąca.

/okoliczności bezsporne/

W dniu 30 sierpnia 2013 roku E. F. (1) złożyła wniosek o wypłatę odsetek od wypłaconego świadczenia.

Decyzją z dnia 2 września 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonej E. F. (1) prawa do odsetek.

/okoliczności bezsporne/

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach ubezpieczeniowych oraz aktach sprawy VIII U 80/13, bowiem żadna ze stron postępowania nie kwestionowała ich rzetelności i autentyczności. Brak było zatem, w ocenie Sądu, przesłanek, by odmówić im przymiotu wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej jako zasadne podlegało uwzględnieniu.

Przedmiotem sporu w przedmiotowej sprawie było prawo do odsetek od wypłaconej przez pozwanego, w związku z realizacją wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 17 czerwca 2013 roku, renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 21 lipca 2010 roku do 30 listopada 2010 roku.

Ogólną normą regulującą zasady i zakres odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za opóźnienie w ustalaniu i wypłacie świadczeń z ubezpieczenia społecznego jest przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. z 2009 r., Dz. U. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.). Zgodnie z nim Zakład Ubezpieczeń Społecznych w przypadku opóźnienia w wydaniu decyzji ustalających prawa do świadczeń lub niewypłacenia świadczeń zobowiązany jest do wypłaty odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to sytuacji, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Odpowiedzialność ZUS za opóźnienia kształtuje się zatem na zasadzie winy i jest ona wyłączona w każdym przypadku, gdy przyczyna opóźnienia powstała niezależnie od zachowania ZUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., sygn. II UK 214/02, opubl. OSNP z 2004 r., z. 5, poz. 89). Najczęściej odpowiedzialność tę wywołują błędy w wykładni lub zastosowaniu przepisów przez organ rentowy oraz dokonywanie błędnych ustaleń faktycznych.

Regulacja ta, z uwagi na swoje usytuowanie w systemie prawa ubezpieczeń społecznych, ma zastosowanie do wszystkich świadczeń wypłacanych przez ZUS, o ile nie wyłączają jej przepisy szczególne.

Drugą, obok winy, przesłanką zaktualizowania się obowiązku wypłaty odsetek, o których mowa w art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest przekroczenie ustawowych terminów wypłacania świadczeń przez ZUS. Jej stwierdzenie wymaga sięgnięcia do regulacji odnoszącej się do poszczególnych rodzajów świadczeń. Zasady wypłaty świadczeń emerytalno – rentowych są regulowane ustawą z dnia 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. z 2009 r., Dz. U. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

W zakresie rent, emerytur oraz innych świadczeń, określonych w art. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, termin ustalania i wypłaty świadczeń regulowany jest przez przepis art. 118 ust. 1 tejże ustawy. Zgodnie z nim, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Zgodnie natomiast z ust. 1a, jeżeli jednak prawo do świadczenia lub jego wysokość ustalono orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

Według stanowiska prezentowanego przez pozwanego za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji należało uznać dzień wpływu do organu rentowego prawomocnego orzeczenia sądu pierwszej.

Z powyższym poglądem jednak nie można się zgodzić.

W tym miejscu przywołać należy przepis art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z którym w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień

wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności do wydania decyzji.

Użycie słowa „również” w art. 118 ust. 1a ustawy o FUS wskazuje na fakt, iż przepis eksponuje tylko jedną z możliwości wyjaśnienia ostatniej okoliczności. Gdyby intencją ustawodawcy było automatyczne każdorazowe uznanie w przypadku wydania orzeczenia przez organ odwoławczy za datę wyjaśnienia okoliczności - datę wpływu orzeczenia do organu rentowego, słowo „również” w przepisie nie zostałoby użyte (teza II wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie sygn. III AUa 1171/05, LEX nr 310385).

Uznać należy za słuszny pogląd, że użyte w przepisie słowo „również” wskazuje, iż jest to tylko jeden ze sposobów ustalenia daty wyjaśnienia ostatniej okoliczności, a nie - że jest tak w każdej sprawie, w której zapadło orzeczenie Sądu, bowiem w przeciwnym wypadku ZUS mógłby bez żadnych konsekwencji w każdej sprawie wydawać niekorzystne dla strony decyzje i wnosić środki odwoławcze nawet bez żadnych podstaw prawnych, odsuwając na bardzo odległe terminy wypłaty należnych świadczeń.

Wykładnia systemowa cytowanego przepisu prowadzi do wniosku, że na potrzeby ustalenia odpowiedzialności organu rentowego z tytułu opóźnienia w ustaleniu lub wypłacie świadczeń, sens wyrażonej w tym przepisie normy prawnej jest następujący: za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia, o ile za nieustalenie tych okoliczności odpowiedzialności nie ponosi organ rentowy. Omawiany przepis może zatem dotyczyć wyłącznie takiej sytuacji, w której dla wykazania okoliczności, która miałaby wpływ na prawo do świadczenia lub na jego wysokość, dopiero w postępowaniu sądowym, zostały przedstawione odpowiednie dowody, z których strona mogła skorzystać w postępowaniu przed organem rentowym, lecz tego nie uczyniła (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 września 2006 r. w sprawie sygn. III AUa 1126/05, LEX nr 310445).

Wskazać należy, iż w ocenie Sądu, ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji o przyznaniu ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 21 lipca 2010 roku było orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 17 sierpnia 2010 roku, w którym to orzeczeniu stwierdzono, iż niezdolność do pracy ubezpieczonej istnieje od 21 lipca 2010 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jednakże rentę tę przyznał dopiero od dnia 1 grudnia 2010 roku, tj. od dnia złożenia przez ubezpieczoną drugiego, a nie pierwszego wniosku. Sąd Okręgowy w Gdańsku VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 17 czerwca 2013 roku nie dokonywał ustalenia żadnych nowych okoliczności odnośnie stanu zdrowia ubezpieczonej i daty powstania jej niezdolności do pracy i opierał się jedynie na dokumentacji zawartej w aktach rentowych oraz dokumentacji lekarskiej ZUS. Tym samym stwierdzić należy, iż ostatnia okoliczność niezbędna do wydania decyzji o przyznaniu ubezpieczonej renty z tytułu niezdolności do pracy była znana Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych na długo przed wydaniem wyroku, na który powołuje się pozwany.

Reasumując przyznane ubezpieczonej świadczenie w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy powinno być wypłacane ubezpieczonej od dnia 21 lipca 2010 roku, a za brak wypłaty świadczenia w terminie stronie należą się odsetki.

W konkluzji, mając na uwadze powyższy stan faktyczny i prawny oraz ustaloną w decyzji datę wypłaty świadczenia na dzień 25 każdego miesiąca, Sąd, działając na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, orzekł jak w sentencji wyroku, przyznając prawo do odsetek od dnia następnego po określonym stałym terminie płatności świadczenia do dnia zapłaty.

Sędzia SO Elżbieta Trybulec – Czernek